

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *S. S.*

Cím: *Rákosi Jenő, a hírlapíró, Papp Ferenc művének ismeretése*

Forrás:

Új Nemzedék

Bn

1925. 1. 4.

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Rákosi Jenő

Idő

"1925"

Személy

H

Közp. nyomt. XX.

Rákosi Jenő, a hírlapíró

Irtá: Papp Ferenc. Bpest, Franklin, 1924. 127. l.

Nagyon nehéz feladatot bízott Papp Ferencre a Kisfaludy-Társaság, mikor megíratta vele legnagyobb élő publicistának jellemrajzát. Kritikailag lehet méltatni élő író, de történeti távlat híján tudományos szemmel megítélni bajos. S még fokozódik a nehézség az olyan hatalmas és sajátos egyéniségnél, mint Rákosi Jenő, aki lobogó temperamentumával nemcsak kiváló sikereket ért el, hanem magát is, politikáját is ismételtlen ütközőjévé tette a szenvedelmeknek. Eljuthat-e vele szorban a jellemrajz-író az objektivitásnak arra a fokára, ami tudományos műben elengedhetetlen? Papp Ferenc megmutatta, hogy a feladat megoldható, ha van rá az írónak ereje és — művészete. Valóban az ő művészi adományainak szintén akkora szerepe van ebben a kitünő jellemrajzban, mint tudományos erőneveinek. Először is egy merész mozdulattal a legujabb jelen Rákosiját elítélvilitotta a mintázó székről: amit Rákosi 1919. március 21-ike óta írt, azt nem veszi figyelembe. S politikában ez az öt év olyan gazdag volt mozgalmakban, annyit megéltünk s annnyival öregebbek lettünk, hogy az 1919. előtti Rákosi képe valóban már féltg-meddig a mult kódén keresztül tekint felénk.

Azután, s ez sikerült művészi fogás, Rákosi képét nem mint készet rajzolja meg, hanem mint előttünk kialakulót: a történeti fejlődés rendjén ismeret meg vele, sorban úgy, amilyenek a Pesti Napló és a Reform korában látjuk, majd Tisza Kálmán és Bánffy ellen hadakozva, aztán Széll és Tisza István mellett, végül a világháboruban. Befejezésül Rákosit a műbírálot jellemzi. Rákosit e hosszú pályája alatt sokféle zászló alatt látjuk harcolni — ismeretes, hogy ellenfelei ismételtlen elvtagadással vádolták — Papp Ferenc azonban írásain keresztül mélyen bepillantva ebbe a harcok karakterbe, megtalálja azt az állandó

célt, azt a közös eszmét, amely hőse elhatározásait pályája különböző szakaszaiban irányította s egységbe foglalja létszólag szétágazó törekvéseit. Ugy látja, hogy Rákosi vezető gondolata a magyarság jövőjének biztosítása volt, nemzetének nagysága, fájának fölvirágzása. Amint a körülmények változása szerint más és más emberektől és irányoktól várta a nemzet boldogulását, aszerint cserélt pártot. Eszméi s nem személyes tényezők irányították: hiszen legjobb barátaival meghasonlott (Apponyi), legnagyobb ellenfeleivel összebékült (Tisza István), ha úgy kívánta az, amit Rákosi a nemzet érdekének tartott. A történetileg rendezett képsorozat így egységes képpé alakul. Rákosi élesen megvilágított profiljává — ez Papp Ferenc könyvének egyik nagy érdeme.

A másik az elfogulatlanság. Papp Ferenc meglátja a nagy, rendkívüli értékeket hőseben, de szemét a fény nem kápráztatja el: nem magasztatja Rákosit az igazság rovására, s bírálja is, ha szükségét érzi — tapintatosan. De leggyakrabban nagy művészettel elvonul hőse mögé, ránk bízva, hogy a kitünően megrajzolt és élénken színezett képet a magunk érzelmi hangulatával szemléljük. Igaz, s ez éppen a művészete, hogy észrevétlenül is hangolja lel-künket.

De még föltünőbb, legalább is könnyebben észrevehető, Papp Ferenc jellemrajzoló ereje. Hogy ki tudja formálni hőse alakját pályája különböző szakaszaiban! Milyen plasztikus például Rákosi szembeállítás azokkal az államférfiakkal, akiket támadt vagy támogatott! Rákosi és Tisza Kálmán, Rákosi és Apponyi, Rákosi és Tisza István kitünő politikai kettős plakettek, finomak, élesek, jellemzők — mint maga az egész könyv. Kétségtelenül az utóbbi évek legművészibb politikai portrait-je.

r. r.

si háziyomda 1923